

М. Ю. Завгородня

Військова геологія

ВІЙСЬКОВА ГЕОЛОГІЯ – прикладна галузь [геології](#), що вивчає геологічну будову і гідрогеологічні умови місцевості, виходячи з вимог інженерного забезпечення бойових дій військ. Серед гол. завдань В. г. – обґрунтування розміщення фортифікац., гідротех. та ін. військ. споруд, аеродромів, військ. доріг і мостів; оцінка прохідності місцевості різними родами військ, а також розвідка підзем. вод та пошуки буд. матеріалів. В. г. виникла і остаточно сформувалася під час 1-ї світової війни. У попередні часи вивчення геол. будови місцевості і гідрогеол. умов у воєн. цілях проводилося принагідно. В англ., нім., австро-угор. і амер. арміях створювались спец. військ.-геол. служби, а у рос., франц. та деяких ін. арміях до вирішення геол. питань на театрах воєн. дій залучались цивільні спеціалісти-геологи та відповідні н.-д. установи. У 20–30-х рр. 20 ст. у Франції, Німеччині, Фінляндії та ін. країнах результати робіт по В. г. використовувались при проектуванні й буд-ві оборон. споруд і ліній (зокрема Маннергайма, Зигфріда, Мажіно). Під час 2-ї світової війни майже в усіх арміях воюючих країн створ. військ.-геол. служби. Широке розповсюдження отримало складання геол. і гідрогеол. карт, які використовувались для здійснення маневру військ; при буд-ві оборон. споруд; організації форсування вод. перешкод. У СРСР розроблялось геол. обґрунтування будівництва оборон. рубежів і виявлення буд. матеріалів на підступах до Москви, Ленінграда, Сталінграда, Києва. У післявоєн. період поштовхом для подальшого розвитку В. г. стала поява ракетно-ядер. зброї, що спричинило необхідність поглиблення оборон. споруд та здійснення комплексу заходів по захисту від засобів масового ураження. В Україні становлення В. г. відбувається у руслі становлення військ. топографії, вирішення проблем якої покладене на відповідні упр. Генштабу і МО України. Підготовку фахівців з В. г. здійснюють Військ. інститут Київ. університету та Львів. військ. інститут Нац. університету «Львівська політехніка».

Бібліографічний опис:

Військова геологія / М. Ю. Завгородня // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-34454>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).